

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Terveystiedon päättöarvioinnin kriteerityö 18.3.2021 klo 15-17

Sari Heiskanen
opetusneuvos,
Yleissivistävä koulutus ja varhaiskasvatus –yksikkö

Hanna Pohjonen
Opetusneuvos
Yleissivistävä koulutus ja varhaiskasvatussyksikkö

Kristian Smedlund
Undervisningsråd,
Svenskspråkig utbildning

Olli Paakkari
Yliopiston lehtori, terveystieto
Jyväskylän yliopisto

Esityksen laadinnassa on huomioitu osallistujien ennakkokysymykset ja muutama muiden oppiaineiden arviointityöpajoissa esille noussut kysymys

Ohjelmassa tänään:

- Linkit OPH:n arviointimateriaaleihin ja opetussuunnitelmiin
- Taustaa päättöarviointikriteerityölle
- Päättöarvioinnista yleisesti
- Oppimisen tuki lyhyesti
- Terveystiedon päättöarvioinnin kriteerit / Olli Paakkari
- *Jos jäi vielä kysyttävää -osio*

Materiaaleja Opetushallituksen sivuilta:

- POPS2014
 - <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/perusopetuksen-opetussuunnitelman-perusteet>
- ePerusteet
 - <https://eperusteet.opintopolku.fi/beta/#/fi/kooste/perusopetus>
- Uudistettu arviointiluku 6 (tullut voimaan 1.8.2020)
 - <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/arviointiluku-6-oppimisen-ja-osaamisen-arviointi>
- Perusopetuksen päättöarvioinnin kriteerit 1.8.2021 ->
 - <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/oppilaan-oppimisen-ja-osaamisen-arviointi-ja-uudet-paattoarvioinnin-kriteerit>
- Oppiaineiden päättöarvioinnin tukimateriaalit (voimassa vielä kevään 2021)
 - <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/oppiaineiden-paattoarviointi>

The background features abstract, flowing shapes in vibrant green and blue. A thick green band curves from the top right towards the center, while a blue band curves from the bottom left towards the center. The shapes overlap and blend into each other, creating a sense of movement and depth. The overall composition is clean and modern, with a white background.

Taustaa

Syksy
2018

- Opetushallitus aloittaa päättöarvioinnin kriteerityön

Kevät
2019

- Oppiaineiden kriteerityöryhmät käynnistävät työnsä, ohjausryhmä ja asiantuntijaryhmä tukemassa

Syksy
2019

- Karvi tekee kriteerien toimivuuden arvioinnin

Kevät
2020

- Työryhmät jatkavat päättöarvioinnin kriteerityötä

Syksy
2020

- Päättöarvioinnin kriteerit lausuntokierroksella ja avoimessa verkkokommentoinnissa -> päättöarvioinnin kriteerien viimeistely
- Johtokunnan käsittely ja määräysasiakirjan allekirjoitus

Kevät
2021

- Päättöarvioinnin kriteerit lisätään paikallisiin opetussuunnitelmiin
- Arviointityön kehittäminen ja OPH:n toimeenpanontuki

Syksy
2021

- Päättöarvioinnin kriteerit käyttöön kouluissa 1.8.2021 -> ensimmäiset päättöarvioinnit uusien kriteerien pohjalta keväällä 2022

Päätöarvosanan muodostaminen ja päätöarvioinnin ajankohta

Luku 6 on uudistettu, tullut voimaan 1.8.2020

- Uusissa linjauksissa on korostettu erityisesti arvioinnin yhdenvertaisuutta, suunnitelmallisuutta ja johdonmukaisuutta sekä arvioinnin edellyttämää avoimuutta, yhteistyötä ja osallisuutta
- Formatiivisen ja summatiivisen arvioinnin tehtäviä on tarkennettu.
- Oppilaan itsearvioinnin ja vertaispalautteen periaatteita on täsmennetty.
- Arviointiin liittyvän dokumentoinnin velvoitteita on selkiytetty.
- Päätösarvioinnin toteuttamisen ja päätösarvosanan muodostamisen linjaukset on selkiytetty
- Todistusmerkintöjä on täsmennetty
- Suuri osa kansallisista linjauksista on siirretty paikalliseen opetussuunnitelmaan sellaisenaan noudatettaviksi

Arviointisanasto

Arviointi

- On asetettujen tavoitteiden ja saavutettujen tulosten välistä vertailua. Se kohdistuu aina **tavoitteisiin** ja niiden saavuttamiseen.

Arvioinnin periaatteet

- Ohjenuora, johtava ajatus

Arvioinnin tehtävät

- Formatiivinen ja summatiivinen

Arvioinnin kohde

- Oppiminen, osaaminen, työskentely ja käyttäytyminen

Arviointimenetelmät

- Esitelmät, esseet, kokeet, pistarit, portfoliot, ryhmätyöt, keskustelut, väittelyt...

Päätöarvioinnin kriteerityön periaatteita

- Opetussuunnitelman perusteisiin ei ole tehty muutoksia oppiaineiden opetuksen tavoitteisiin eikä keskeisiin sisältöalueisiin vuosiluokilla 7–9
- Päätöarvioinnin kriteerit on muodostettu olemassa olevien opetuksen tavoitteiden, arvioinnin kohteen sekä oppiaineiden keskeisten sisältöjen pohjalta
- Uudistettu arviointiluku 6: "Oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointi perusopetuksessa" (julkaistu 10.2.2020)
 - Arvioinnin yleiset periaatteet
 - Päätöarvosana on oppiaineen oppimäärän tavoitteiden ja kriteerien perusteella muodostettu **kokonaisarviointi**
 - Paremman osaamisen tason saavuttaminen jonkin tavoitteen osalta **voi kompensoida hylätyn tai heikomman suoriutumisen jonkin muun tavoitteen osalta**

Opetuksen tavoitteisiin ja sisältöihin ei muutoksia, tällä hetkelläkin arvioinnin tulee olla monipuolista! Vielä tämän kevään käytössä "hyvän osaamisen kuvaus eli arvosanan 8"

-> uudet täsmennykset kriteereihin (ei niinkään uusia vaatimuksia):

- *Yhdenmukaistaa arvosanojen antamista (kuvaukset myös 5-9) – tavoitteita ei ole lisätty!!*
- *Selkeyttää formatiivisen ja summatiivisen arvioinnin suhdetta sekä dokumentoinnin velvoitetta*

Hyödynnetään eri menetelmiä

Arviointikulttuurin kehittäminen

Oppilaiden yhdenvertainen kohtelu

Monipuolista

Avoimuus, yhteistyö, osallisuus

Yhdenvertaista

Opettaja valitsee arviointimenetelmät tarkoituksenmukaisella tavalla

Päätösarviointi on summatiivista arviointia!

Yhteneväiset arviointikäytänteet oppiaineen sisällä / koulussa.

Suunnitelmallista, johdonmukaista

Oppilaan ikäkausi ja edellytykset

Perustuu tavoitteisiin ja kriteereihin

Oppiaineiden luonne huomioitava!

Paikallisessa opetussuunnitelmassa vuosiluokittain tarkennetut tavoitteet

Periaatteita

Emme voi antaa %-osuuksia tai painotuksia valtakunnallisesti eri vuosiluokille

- Perusopetuksessa on **kaikille oppilaille yhteiset tavoitteet**, joiden suunnassa opetus ja oppiminen toteutuu
- Kriteerit kuvaavat joidenkin arvosanojen saamisen edellyttämää osaamista, ne eivät ole eri tasoisia tavoitteita.
- Oppiaineen opetuksen tavoitteet ja keskeiset sisällöt vuosiluokkaistetaan paikallisessa opetussuunnitelmassa
- Opetuksen tavoitteet eivät ole yhteismitallisia oppiaineiden välillä eivätkä oppiaineiden sisällä
- Opetuksen tavoitteista on johdettu **oppilaan oppimisen tavoitteet, oppimisen tavoitteita ei vuosiluokkaisteta**
- Päätösarvioinnin kriteerityössä on muokattu paikoin sekä **arvioinnin kohdetta** että arvosanan 8 kriteeriä eli osaamisen kuvausta

Pyrkimys yksiselitteisyyteen ja yhdenvertaisuuteen

Andersonin ja Krathwolin taksonomiataulukko

Tiedon ulottuvuus	Kognitiivisen prosessin ulottuvuus					
	Muistaa	Ymmärtää	Soveltaa	Analysoida	Arvioida	Luoda
Faktatieto 	Muistaa termejä tai yksittäisiä asioita.	Osaa kertoa omin sanoin.	Osaa tehdä johtopäätöksiä osaamiensa faktojen perusteella.	Analysoi oppimiaan faktoja.	Arvioi faktojen luotettavuutta.	Tuottaa uutta tietoa.
Käsitetieto	Nimeää käsitteitä.	Osaa havainnollistaa antamalla esimerkin	Osaa soveltaa tietojaan. Osaa luokitella	Osaa tehdä loogisia johtopäätöksiä. tiedon pohjalta	Havaitsee yhtäläisyyksiä ja eroja kahden käsitteen välillä.	Osa tehdä systeemeistä erilaisia syy-seuraus-malleja.
Menetelmätieto 	Osaa soveltaa rutiininomaisen menetelmän tutun tehtävän ratkaisemiseen.	Osaa käyttää uutta menetelmää tuntemattoman tehtävän ratkaisemiseksi.	Soveltaa tietämiään faktoja käyttäessään menetelmää.	Osaa suunnitella tutkimusprosessin. Kykenee tutkimushypoteesien esittämiseen.	Pystyy arvioimaan, mikä menetelmä sopii parhaiten tietyn ongelman ratkaisemiseksi.	Kehittää vaihtoehdoisen/uuden menetelmän ongelman ratkaisemiseksi.
Metakognitiivinen tieto 	Laatii muistisääntöjä itselleen faktojen muistamiseksi.	Tietää, milloin mitään menetelmää käytetään.	Osaa eritellä omia kiinnostuksen kohteitaan tutkimusalalla. Tietää omat vahvuutensa ja heikkoutensa eri osa-alueilla.	Pystyy muodostamaan omia mielipiteitä analysoituaan tutkimuksen tuloksia.	Kykenee arvioimaan valitsemaansa tutkimusprosessia. Kykenee arvioimaan saamiensa tutkimustulosten luotettavuutta.	Pystyy luomaan uuden tai paremman tutkimusprosessin, jolla tietty tutkimusongelma voidaan ratkaista.

Esimerkki

- T2 ohjaa oppilasta kehittämään valmiuksiaan tunne- ja vuorovaikutustaidoissa ja kykyä toimia erilaisissa ristiriitatilanteissa

- Oppilas oppii hyödyntämään tunne- ja vuorovaikutustaitoja sekä erilaisia keinoja ristiriita- ja kriisitilanteiden käsittelyyn.

- Vuorovaikutus- ja tunnetaitojen sekä käyttäytymisen säätelyn analysointi.

- A5: Oppilas osaa nimetä perustunteita ja tietää, että ne vaikuttavat käyttäytymiseen.
- Oppilas osaa nimetä ristiriitatilanteita sekä stressin ja kriisien piirteitä.

Opetuksen
tavoitteet

Opetuksen
tavoitteista johdetut
oppimisen tavoitteet

Arvioinnin
kohde

Osaamisen kuvaukset
(kriteerit) arvosanoille
5, 7, 8 ja 9

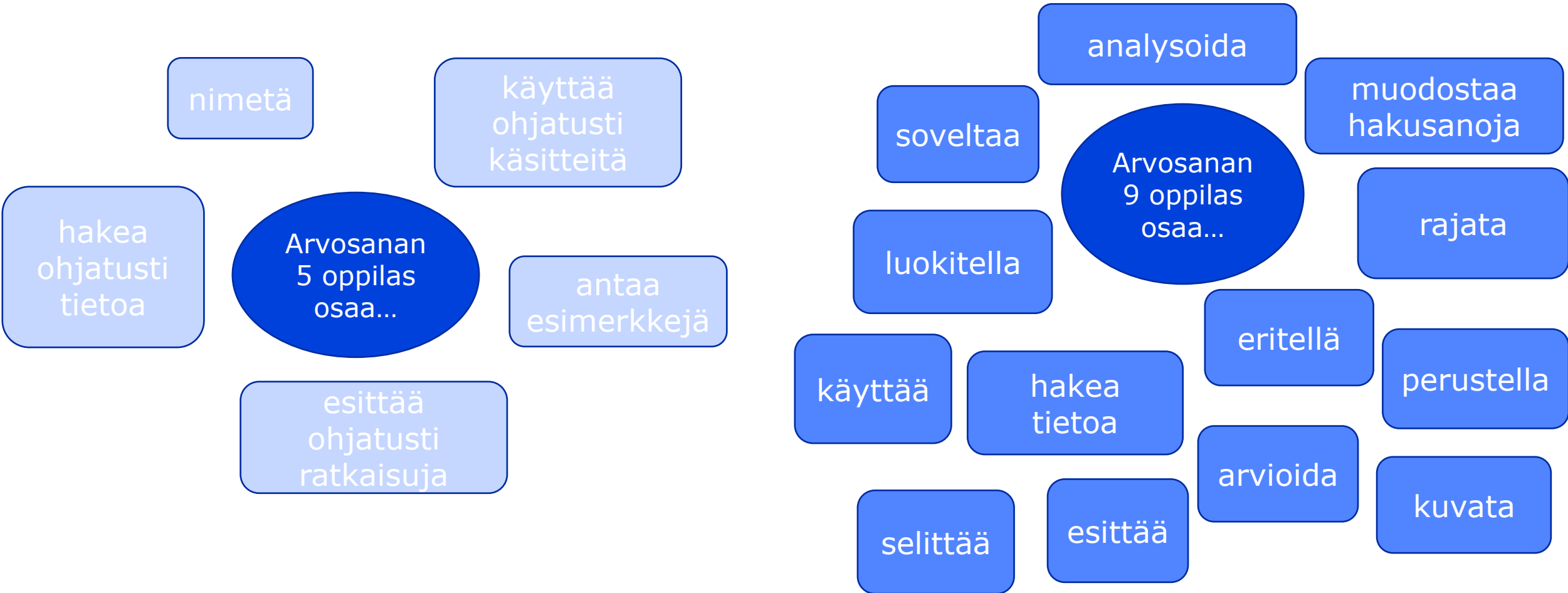
Opettajalle

Oppilaalle

Opettajalle
ja oppilaalle

Oppilaan
osaaminen

Esimerkkejä terveystiedon kriteereissä käytetyistä verbeistä

Päätöarvosanan muodostaminen ja oppiaineen tavoitteiden ja sisältöjen vuosiluokkaistamisesta

- **Päätöarvosanan muodostamisessa** otetaan huomioon kaikki perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määritellyt oppiaineen oppimäärän tavoitteet ja niihin liittyvät päätöarvioinnin kriteerit riippumatta siitä, mille vuosiluokalle **7, 8 tai 9 yksittäinen tavoite** on asetettu paikallisessa opetussuunnitelmassa.
- Niiden oppiaineiden tavoitteiden, joiden osalta osaaminen on osoitettu vuosiluokilla 7 ja 8 arviointi otetaan huomioon päätöarviointia tehdessä. Näihin tavoitteisiin perustuva osaamisen taso tulee arvioida käyttäen päätöarvioinnin kriteereitä.

Päätöarvosana ja päättötodistus

- **Päätöarvosana muodostetaan**, kun oppiaineen oppimäärän opetus päättyy.
 - Jos oppiaineen päätöarviointi ajoittuu vuosiluokille 7 tai 8, kyseinen **päätöarvosana kirjataan** lukuvuositodistukseen ja mahdollisesti annettavaan välitodistukseen.
- **Päättötodistus annetaan** 9. vuosiluokan keväällä, johon nämä arvosanat siirtyvät. Päättötodistukseen merkitään myös opintojen laajuus vuosiluokilla 7–9 vuosiviikkotunteina.

Laaja-alainen osaaminen ja työskentely

- **Laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden saavuttamista ei arvioida oppiaineista erillisinä.** Kun opettaja toteuttaa arvioinnin oppiaineen tavoitteiden ja kriteerien mukaisesti, tulevat myös laaja-alaisen osaamisen tavoitealueet arvioiduksi.
- Työskentelyn arviointi on osa oppiaineen arviointia. **Työskentelyä ei siis arvioida oppiaineista erillisinä.** Kun opettaja toteuttaa arvioinnin oppiaineiden tavoitteiden ja kriteerien mukaisesti, tulee myös työskentely arvioiduksi.

Sanoittaminen!

Päättöarvosanan korottaminen

Oppiaineen oppimäärän hyväksytyä päättöarvosanaa ei voi korottaa, paitsi seuraavissa tapauksissa:

- yhteiseen oppiaineeseen liittyvässä sanallisesti arvioitavassa valinnaisessa aineessa (1 vvt) osoitetulla osaamisella. Tämä korottamisen periaate tulee kirjata paikalliseen opetussuunnitelmaan.
- lisäopetuksessa tai erityisessä tutkinnossa päättötodistuksen saamisen jälkeen.
- Jos kyseessä on oppiaineen oppimäärän **hylätty suoritus**, jolloin päättöarviointia ei voida suorittaa eikä päättötodistusta voida antaa, tulee oppilaalle varata mahdollisuus opetukseen osallistumatta korottaa saamansa hylätty arvosana.

Kriteeritaulukot

- <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/oppilaan-oppimisen-ja-osaamisen-arviointi-seka-paattoarvioinnin-kriteerit>

Pitääkö jokainen kriteeri olla arvioituna opettajan muistiinpanoissa erikseen, vai voiko opettaja katsoa, että esim 9. luokan osalta kokeessa on arvioitu kriteereitä T2 ja T10, ja sillä kuittaantuu molempien näytöt?"

- Kriteereitä ei arvioida – vaan **tavoitteiden saavuttamista arvioidaan osaamisen kuvausten eli kriteerien avulla**. Tällä hetkellä on voimassa arvosanan 8 osaamisen kuvaus, jonka perusteella tavoite/tavoitteet arvioidaan. Uudet kriteerit arvosanoille 5, 7, 8 ja 9 selkeyttävät ja yhdenmukaistavat arviointia.

- Meillä on kurssiarvosanat ysillä eli arvosanan saa kahdesti lukuvuoden aikana, mutta jos mennään tämän uuden mukaan, niin ymmärtääkö oppilas, että hän saa siitä viimeisestä kurssista päättöarvosanan (=eli koko yläkoulun arvosanan) eikä kurssiarvosanaa?
- Onko siis kurssiarvosana ysillä sama kuin päättöarvosana?

- **Päättöarvosana muodostetaan**, kun oppiaineen oppimäärän opetus päättyy. Jos oppiaineen päättöarviointi ajoittuu vuosiluokille 7 tai 8 (tai 9. vuosiluokan syksyyn), kyseinen **päättöarvosana kirjataan** lukuvuositodistukseen ja mahdollisesti annettavaan välitodistukseen.
- Perusteet nimeävät **päättötodistuksen, lukuvuositodistuksen, erotodistuksen** ja mahdollisen **välitodistuksen** (3 ensin mainittua perusopetusasetuksessa!). Näin ollen ”kurssiarvioinnit”, ”jaksoarviointit” ovat tiedotteita/tulosteita EI TODISTUKSIA niiden virallisessa mielessä. Riippuen järjestelmästä, on toki mahdollista kirjata ns. kurssin arvosana erikseen ja päättöarvosana erikseen tai merkitä ”lisätietoihin” päättöarvosana tai ns. kurssin arvosana. Tämä on koulutuksen järjestäjän päätös / tapa toimia, **kuinka tiedottaa. Keskeistä on, että päättöarvosana muodostetaan kun oppiaineen oppimäärän opetus päättyy.**
- Tämän ja seuraavan dian pohdinnat liittyvät yläkouluihin, joissa on käytössä jaksojärjestelmä ja oppiaineita suoritetaan jaksoittain ”ns. kursseina”.
- HUOM! Ei saa sekoittaa kurssimuotoiseen lukioon ja lukiojärjestelmään, perusopetuksessa EI ole kursseja – vaan oppiaineiden oppimääriin liittyvät opetuksen tavoitteet, jotka on vuosiluokkaistettu paikalliseen opetussuunnitelmaan.

**MUUTAMA ESIMERKKI TULOSTEESTA! (ei todistuksesta),
muitakin ratkaisuja on jaksomuotoisessa järjestelmässä:**

☐ Toinen kotimainen kieli			
☐ Ruotsin kieli, B1-oppimäärä	10	5	
Rub1-01 Ruotsin kieli, B1	10	1	28.11.2018
Rub1-02 Ruotsin kieli, B1	10	1	01.06.2019
RUB1_7LV Ruotsin kieli, B1	10		01.06.2019
Rub1-03 Ruotsin kieli, B1	10	1	03.02.2020
Rub1-04 Ruotsin kieli, B1	10	1	30.05.2020
RUB1_8LV Ruotsin kieli, B1	10		30.05.2020
☐ Rub1-05 Ruotsin kieli, B1	10	1	05.10.2020
Lisätietoja: Päätö: 10			
☐ Historia			
	9	4	
Hi-01 Historia	10	1	01.06.2019
Hi-02 Historia	9	1	01.06.2019
HI_7LV Historia	10		01.06.2019
Hi-03 Historia	9	1	30.09.2019
Hi-04 Historia	9	1	30.05.2020
HI_8LV Historia	9		30.05.2020

Päätöarvosana ja
opintojen laajuus

Päätöarvosana
muodostettu 1.
jakson jälkeen,
kun oppiaineen
oppimäärän
opetus päättynyt.

Voidaan
hyödyntää
lisätietokenttää

Päätöarvosana ja
opintojen laajuus

Päätöarvosana
muodostettu 8.
vuosiluokan
jälkeen, kun
oppiaineen
oppimäärän
opetus päättynyt.

Historian 8 vuosiluokan arvosana
siirtyy päätöarvosanaksi

Entä jos välitodistus annetaan ja esim. terveystieto jatkuu kevääseen saakka (läpi vuoden). Annetaanko välitodistukseen numero 9-luokan tavoitteiden mukaisesti ja 9-luokan keväällä päättöarviointi?.

- Mahdolliseen välitodistukseen 9-luokan väliarviointi
- **Päättöarvosanan muodostamisessa** otetaan huomioon kaikki perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määritellyt oppiaineen oppimäärän tavoitteet ja niihin liittyvät päättöarvioinnin kriteerit riippumatta siitä, mille vuosiluokalle **7, 8 tai 9 yksittäinen tavoite** on asetettu paikallisessa opetussuunnitelmassa.
- Näin ollen päättöarvosana voi olla sama, parempi tai huonompi kuin 9-vuosiluokan arvosana! Jos arvioinnin periaatteet ja käytänteet ovat oppilailla ja huoltajilla tiedossa, ei tästä tule hämmennystä.
- HUOM! Esimerkiksi Wilma tms. mahdollistaa 9-vuosiluokan arvioinnista ja edistymisestä tiedottamisen oppilaille ja huoltajille, jos näin paikallisesti päätetään (vrt. edellinen kuvadia!)
- 9-vuosiluokalla ei jaeta lukuvuositodistuksia – vain päättötodistus (luku 6.11.2)

Samalla toteutuu myös arvioinnin periaate avoimuudesta. ”oppilaan ja huoltajan tulee saada riittävästi tietoa oppilaan oppimisesta ja osaamisesta....”

Vastauksia kysymyksiin:

- OPHsta ei ole tulossa mallikokeita, mutta tukimateriaalia sisältöjä avaamaan
- Dokumentoinnista: ”Opettajan tulee dokumentoida arvioinnit niistä näytöistä, jotka vaikuttavat oppilaan summatiiviseen arviointiin”
 - Itse näytöjä ei tarvitse säilyttää (esim. kokeet, ryhmätyöt tms.)
 - Arvioinnin voidaan tallentaa esim. Wilmaan, opettajan päiväkirjaan... koulussa sovitulla tavalla (*OPH ei määrittele tapaa*)
- Koulua vaihtavien oppilaiden päättöarviointi (vähintään tietoa siirtyy: erotodistus + tuntijako sekä mahdolliset painotukset, *käytännössä myös tarkemmin avattuna mitä oppilas on opiskellut ja näyttöjen arviointi*)

Poissaolot ja arviointi:

- Jos oppilas ei sairauden vuoksi voi osallistua kouluopetukseen, hänen opetuksensa voidaan järjestää antamalla hänelle ohjausta, oppimateriaalia ja oppimista tukevaa arviointipalautetta kotiin (tai muuhun paikkaan). Yhteistyö huoltajan kanssa on tällaisessa tilanteessa erityisen tärkeää.
- Osaamisen selville saamiseksi oppilaille tulee järjestää erilaisia näyttötilanteita, jotka on suunniteltava ja järjestettävä monipuolisesti siten, että hän pystyy mahdollisimman hyvin osoittamaan osaamisensa.

Estynyt osallistumasta opetukseen:

- Joskus sairaus voi tilapäisesti estää tai vaikeuttaa oppilaan osallistumista opetussuunnitelman mukaiseen opetukseen ainoastaan yksittäisessä oppiaineessa, esimerkiksi liikunnassa tai kotitaloudessa.
- Tällöin myös oppiaineen arvioinnissa voidaan menetellä toisin ja antaa sanallinen arvio tai arvosanan perustuen niihin näyttöihin, joita oppilas on kyennyt antamaan.
- Tarvittaessa oppilas voidaan vapauttaa jonkin oppiaineen opiskelusta tietyksi ajaksi. Tällöin myös oppiaineen arvioinnissa voidaan menetellä toisin ja jättää esimerkiksi todistusarvosana antamatta. Asiasta tehdään hallintopäätös.
- Sairaus saattaa kokonaan estää oppilaan opiskelun kotona tai esimerkiksi sairaalakoulussa, jolloin oppilaalle ei kerry opintosuorituksia. Myös erilaisten näyttöjen antaminen voi tuolloin olla mahdotonta tai vaikeaa. On esimerkiksi tapauksia, joissa oppilas on ollut sairaana suuren osan syyslukukaudesta.
- Tällöin voidaan pitää kohtuuttomana arvioida oppilasta lukukauden päätteeksi samalla tavoin kuin muita oppilaita. Tällöin myös oppiaineen arvioinnissa voidaan menetellä toisin ja jättää esimerkiksi todistusarvosana antamatta. Asiasta tehdään hallintopäätös.
- Ensisijaisena menettelynä niin lyhytkestoisemmassa kuin pidemmässäkin sairaudessa on aina erilaisin järjestelyin turvata oppilaan mahdollisuus osallistua opetukseen.

Oppimisen tuen näkökulma

Oppimisen tuki on oppilaan oikeus

- Ensisijaisena tavoitteena on tukea oppilaan opiskelua siten, että yleisen oppimäärän mukaiset tavoitteet on mahdollista saavuttaa kaikissa oppiaineissa
- Eri oppiaineissa ilmeneviä vaikeuksia voidaan ennaltaehkäistä ja oppimista tukea erilaisilla eriyttämisen keinoilla ja perusopetuslaissa säädetyillä tukimuodoilla (esimerkiksi tukiopetus ja osa-aikainen erityisopetus)
- Tehostettu tuki: oppimissuunnitelma
- Erityinen tuki: HOJKS
- Jos tehostettua tukea saavalle tai erityisen tuen oppilaalle määritellään opiskelun erityiset painoalueet jossakin oppiaineessa, hän voi keskittyä opiskelussa tämän oppiaineen keskeisiin sisältöihin
- Tällöin oppilas opiskelee oppiainetta vielä yleisten tavoitteiden mukaisesti ja hänen suorituksensa arvioidaan suhteessa yleiseen oppimäärään -
> sisältöalueiden kompensatioperiaate

Huomioitavaa maahanmuuttotaustaisten oppilaiden arvioinnissa

- sanallista arviota voidaan edelleen käyttää päättöarviointia lukuun ottamatta myös niiden oppilaiden arvioinnissa, joiden äidinkieli on muu kuin opetuksessa käytettävä kieli
 - oppilaan lukuvuositodistuksessa voi siten olla sekä sanallisia arvioita että numeroarviointia
 - arvioinnin *monipuolisuus* painottuu arvioitaessa oppilasta, jonka äidinkieli on muu kuin koulun opetuskieli
 - arvioinnissa tulee ottaa huomioon oppilaan kielitaidon taso *koulun opetuskielessä* sekä arvioinnin kohteena olevan *oppiaineen tiedonalan kielessä*
 - Mitä tämä tarkoittaa? Sitä, että
 - tulee miettiä, mikä osuus kielellä on osaamisen osoittamisessa
- on huolehdittava siitä, että on opetettu se, mitä arvioidaan

Miten maahanmuuttotaustaisia arvioidaan, jos kielitaito on heikko? Jos joutuu käyttämään tulkkia apuna kokeissa tai muissa näytöissä? Kuinka selviytyy jatko-opinnoista?

Arvioinnin monipuolisuuden periaate tähdentyy arvioitaessa oppilasta, jonka äidinkieli on muu kuin koulun opetuskieli. Arvioinnissa tulee huomioida (ja hyödyntää) oppilaan kielelliset resurssit. Vain yhden arviointimenetelmän avulla ei voida arvioida kaikki oppiaineille asetettuja tavoitteita, myös työskentelyn arviointi voi painottua, kun kielitaito ei ole riittävä osaamisen osoittamiseen.

Mahdollisuuksia osoittaa oppimista ja osaamista eri tavoin ja tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisin keinoin **HUOM! Myös omalla äidinkielellä tai jollain muulla kielellä > pohdittava, missä asemassa kieli on osaamisen osoittamisessa.**

Oppilaan ohjauksen tehtävä on ohjata nuorta jatko-opintoihin, toki yhteistyössä aineenopettajien kanssa. Toteutuuko kielitietoinen opetus (aineenopetuksessa), mitä tuen muotoja on kielenopiskeluun, saahan S2-opetusta? Entä voiko oppilasta ohjata LUVAan tai VALMAan, jos kunnassa näitä järjestetään – saada sitä kautta siis aikaa ja mahdollisuuksia kielitaidon parantamiseen, jotta selviäisi suomenkielisistä jatko-opinnoista. Onko paikkakunnalla englanninkielisiä 2. asteen oppilaitoksia? Ohjauksella siis iso merkitys!

Arviointi, eriyttäminen ja oppimisen tuki

Osaamisen tasoa arvioidaan suhteessa **yleisen oppimäärän tavoitteisiin** OPS-perusteissa määritellyjä arviointikriteereitä käyttäen.

Oppilas on saanut tukea opintoihin **eriyttämisellä, tukiopetuksella, osa-aikaisella erityisopetuksella, erityisellä tuella**

Osaamisen tasoa arvioidaan suhteessa **yleisen oppimäärän tavoitteisiin** OPS-perusteissa määritellyjä arviointikriteereitä käyttäen.

Oppilas on opiskellut oppimissuunnitelmassa määritelyjen oppiaineen **erityisten paino-alueiden mukaisesti.**

Osaamisen tasoa arvioidaan suhteessa **yksilöllistettyihin tavoitteisiin** (HOJKS). OPS-perusteissa määritellyjä arviointikriteereitä ei käytetä.

Oppilas on opiskellut **yksilöllistetyn oppimäärän mukaan** yhdessä tai useammassa oppiaineessa.

Eriyisen tuen oppilaan oppimäärän yksilöllistäminen

Mikäli edes oppiaineen keskeisiin sisältöihin liittyvien tavoitteiden saavuttaminen hyväksytysti ei tuesta huolimatta ole erityisen tuen oppilaalle mahdollista, oppiaineen oppimäärä voidaan yksilöllistää

- Seuraavat seikat eivät sellaisenaan voi olla syynä oppimäärän yksilöllistämiseen
 - kieli- ja kulttuuritausta
 - poissaolot
 - motivaation puute
 - puutteellinen opiskelutekniikka
 - käyttäytymisen haasteet

Terveystiedon päättöarvioinnin kriteerit

Olli Paakkari

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Kiitos!

